

ZPRAVODAJ

J I H O Č E S K Ý C H B O T A N I K Ů

Vydává : Československá botanická společnost,
jihočeská pobočka v Čes. Budějovicích,
pouze pro potřebu svých členů a spolu-
pracovníků.

Březen 1963.

(16)

Dne 10. prosince 1962 tragicky zahynul při automobilové ne-
hodě nedaleko Jihlavy

prof. dr. KAREL H R U B Ý

vedoucí genetického oddělení katedry mikrobiologie a genetiky
na přírodovědecké fakultě university Karlovy a předseda Českoslo-
venské botanické společnosti.

Prof. dr. K. Hrubý pracoval především v genetice a cytoge-
netice rostlin. Zajímal se však také o dědičnost u živočichů
a o problematiku genetiky člověka. Nejvýznamnějším jeho dílem
je " Genetika " (vyd. NČSAV, 1961). Široká byla i mimouniversitní
činnost prof. Hrubého v závodních školách práce, lidových universi-
tách, osvětových besedách a zejména v Ovocnické jednotě a v Čs.sva-
zu zahrádkářů.

V profesoru Hrubém ztrácí československá věda pracovníka roz-
sáhlých teoretických i praktických znalostí, jehož čestné místo
v historii československé botaniky bude navždy zajištěno.

Zpráva z výroční schůze Jihočeské pobočky Čs. botanické společnosti
v Čes. Budějovicích.

Dne 2. prosince 1962 se konala v přírodovědecké pracovně
Jihočeského muzea v Čes. Budějovicích výroční členská schůze,

které se zúčastnilo 16 spolupracovníků (2 se omluvili). O průběhu jednání podáváme všem členům a spolupracovníkům pobočky, jmenovitě pak těm, kteří se ho nemohli zúčastnit, stručnou zprávu.

Po zahájení schůze předsedou R. Kurkou seznámil v krátkosti přítomné jednatele V. Chán s činností pobočky za uplynulé období.

Od založení pobočky uplynuly již plné tři roky. Prvé dva roky byly věnovány především získávání spolupracovníků, zajišťování pobočky po stránce materiální a vybudování pružné organizace floristického výzkumu jižní části Čech. Teprve po splnění těchto hlavních úkolů mohlo být konečně v roce 1962 přikročeno k shromáždění výsledků floristického výzkumu jednotlivých spolupracovníků a k jejich částečnému vymapování. Do podkladových map (měř. 1 : 200 000) bylo v roce 1962 částečně vymapováno rozšíření 68 rostlin.

V zmiňovaném období 1961-62 byla prováděna excerpce botanické literatury pro ústřední kartotéku pobočky. Při této práci pomáhali především F. Jiřík, M. Braunová, F. Doležel, A. Cábera, J. Kaisler, J. Štěpán, J. Blažek a inž. J. Laurin.

Společné exkurse byly uspořádány pouze dvě. Ve dnech 28. - 29. 7. 1962 vedl dr. S. Hejný exkursi na letněné rybníky do okolí Dívčic a Čejetic. Exkurse, která poskytla účastníkům výbornou příležitost seznámení se s květenou obnažených dnů, zúčastnilo se 9 pracovníků. Dne 11. - 12. 8. 1962 vedl dr. J. Houfek exkursi do okolí Čes. Budějovic, na které bylo procvičováno poznávání obtížněji určitelných druhů rostlin. Exkurse se zúčastnilo 7 pracovníků.

Ke spolupráci s botanickým oddělením Národního muzea v Praze při vydávání sbírky čs. rostlin s tištěnými schedami pro výměnu se zahraničními ustavy (viz Zpravodaj č. 2, červenec 1962) se přihlásili prozatím pouze 2 pracovníci pobočky.

Během uplynulého období se výbor pobočky snažil získat některé československé botaniky pro určování a revizi herbářového materiálu členů pobočky. Zatím byla získána pomoc pro určování následujících rodů a čeledí: *Achillea*, *Agrimonia*, *Atriplex*, *Carex*, *Chenopodium*, *Daucaceae*, *Euphrasia*, *Hieracium*, *Juncus*, *Lathyrus*, *Poaceae*, *Potentilla*, *Rorippa*, *Salix* a *Vicia*.

Výbor pobočky pokračoval ve spolupráci se severočeskou pobočkou v Ústí nad Labem. Dále byla navázána spolupráce s pobočkou východočeskou, zřízenou dne 8. dubna 1962 v Pardubicích a s pobočkou severomoravskou, založenou dne 10. dubna 1962 v Opavě. Zatím nebyl navázán styk s pobočkou zápaadočeskou, ustavenou dne 7. října 1962 v Plzni.

Výbor pobočky se sešel v uplynulém období k pracovním poradám celkem třikrát a to vždy v Jihočeském muzeu v Čes. Budějovicích.

Jihočeská pobočka ČSBS vydala v roce 1962 3 čísla Zpravodaje jihočeských botaniků o celkovém počtu 8 stran. Jako zvláštní příloha Zpravodaje byly vydány 4 strany cyklostylovaných pokynů pro sběr některých rostlin. Tyto pokyny byly rozmnoženy též pro členy severočeské a východočeské pobočky.

Celkové výdaje pobočky za rok 1962 činily Kčs. 838,30.

Výbor pobočky se znovu obrátil na bytový odbor městského národního výboru v Čes. Budějovicích s žádostí o přidělení místnosti, kde by mohl být uložen veškerý inventář pobočky (podklad. mapy, knihovna, kartotéky). Žádost však byla zamítnuta.

K 1. prosinci 1962 má pobočka celkem 65 spolupracovníků, z toho je 35 pracovníků členy ČSBS.

Byla založena sbírka fotografií, zachycujících činnost členů pobočky na exkursích a dále byla založena sbírka portrétů jednotlivých členů pobočky.

Po zprávě jednatele seznámil přítomné s činností východočeské pobočky její předseda, inž. Vojtěch H o r á k , který jako host se zúčastnil výroční schůze.

Po diskusi k oběma zprávám byl zvolen nový výbor pro příští období v následujícím složení :

předseda :	Rudolf K u r k a
místopředseda :	Dr. Jindřich H o u f e k
jednatel :	Václav C h á n
zástupce jednatele :	Milan R i v o l a
členové výboru :	Antonín Č á b e r a
	Josef H a r t l
	Jaroslav K a i s l e r
	Jan Š t ě p á n
	Josef V a n ě č e k

Předseda pobočky pak seznámil přítomné s programem činnosti pro příští rok. Poté následovala přednáška Dr. Jindřicha Houfky o " Oblastech rozšíření charakteristických květenných elementů v ČSSR a jejich zjišťování na základě bodových map "(s praktickými ukázkami).

Po polední přestávce byl pak určován přinesený herbářový materiál.

ORGANIZAČNÍ ZPRÁVY

Zdravotnická komise Jihočeského krajského národního výboru , subkomise pro pěstování a sběr léčivých rostlin v Čes. Budějovicích zajišťuje každoročně na základě podrobných rozpisů sběr léčivých rostlin školami celého Jihočeského kraje. Tímto způsobem plánovitě zajišťuje důležitou surovinu pro čsl. farmaceutický průmysl i pro zahraniční obchod. Aby bylo možno při rozpisu sběru respektovat výskyt jednotlivých druhů léčivých rostlin na území kraje a aby nedocházelo k tomu, že by byl rozepisován sběr některých druhů do oblastí, kde se vyskytují málo nebo vůbec ne, je nutné znát podrobně rozšíření jednotlivých druhů léč. rostlin na území Jihočeského kraje.

Krajská komise pro pěstování a sběr léč. rostlin v Čes. Budějovicích se obrátila na Jihočeskou pobočku ČSBS s žádostí o spolupráci při sestavování přehledu výskytu léč. rostlin v našem kraji. Na podkladě zjištěného rozšíření bude pak vypracována mapa, podle níž bude realizován rozpis sběru v jednotlivých okresech. Tato mapa bude důležitá nejen pro plnění plánu sběru, ale také pro dodržování zásad ochrany přírody.

Vedení pobočky je pevně přesvědčeno o tom, že všichni členové, kteří budou požádáni o spolupráci při sestavování přehledu, zodpovědně pomohou při této důležité akci. Některým pracovníkům zasíláme současně se Zpravodajem seznam léč. rostlin a prosíme je, aby u jednotlivých druhů označili hojnost výskytu na území okresu, který je napsán v pravém rohu seznamu. Stupen hojnosti uveďte číselně podle následujícího rozdělení : 0 - druh v okrese vzácný nebo vůbec schází ; 1 - druh sice roste v okrese, ale roztroušeně ; 2 - druh je v okrese rozšířen, místy i velmi hojně ; 3 - druh je v celém okrese hojný ; 4 - druh je v okrese zcela obecný. Vyplněné seznamy zašlete nejpozději do 31. března 1963 na adresu jednatele : Václav Chán, Stěken-75, okres Strakonice.

V Z P O M Í N Á M E

Koncem loňského roku uplynulo 105 let od narození a 30 let od úmrtí význačného českobudějovického floristy Tomáše M A R K A.

Tomáš Marek byl Jihočeš. Narodil se 19. prosince 1857 v Čes. Budějovicích jako syn kovářského mistra. Studoval na českém gymnasiu v Čes. Budějovicích a po skončení středoškolských studií vstoupil na filosofickou fakultu university Karlovy. Tam si jako hlavní předmět vyvolil přírodní vědy. Po skončení studií v roce 1884 začíná jeho učitelská činnost. Po krátkém působení ve východních Čechách vrací se zpět do svého rodiště a dostává se na mateřskou reálku. V Tomáši Markovi našel nově založený ústav obětavého učitele. Jeho zásluhou byly založeny řádné přírodovědecké sbírky. K horlivé činnosti učitelské družila se u prof. Marka i intenzivní činnost vlastenecká. Roku 1912 stal se ředitelem ústavu. Při své práci učitelské, která byla časově značně náročná, nezapomínal prof. Marek ani na vědeckou práci. Soustřeďoval se hlavně na studium českobudějovické květeny. Výsledkem jeho činnosti byl velký a odborně sestavený herbář (o který se zajímaly ještě za Markova života pražské ústavy) a rukopisná práce o českobudějovické květeně. Po těžké chorobě zemřel prof. Marek dne 16. listopadu 1932.

Odkazu Tomáše Marka zůstali bohužel jihočeští botanici dosud dlužní. Jeho rukopisná práce o květeně Českobudějovicka s řadou cenných, dnes již mnohdy zničených lokalit, odpočívá v knihovně Jihočeského muzea, kde čeká na přepracování a vydání tiskem.

N E K R O L O G

Dne 2. června 1962 zemřel ve Vlašimi po těžké nemoci ve věku 64 let spolupracovník Jihočeské pobočky Karel J I R O U Š E K, učitel jedenáctiletky v.v. a konservátor státní ochrany přírody.

Karel Jiroušek se narodil 14. února 1898 v Benešově u Prahy. Po návratu z první světové války začal studovat filosofii. Bylo však třeba vydělávat, protože doma byli mladší sourozenci a tak se stal učitelem. Po několikaletém působení na Slovensku vrátil se na rodné Benešovsko, kterému zůstal věrný po celý život. Patřil k tomu typu starých kantorů, kteří mají živý zájem o vše, co se týká jejich kraje a snaží se o něm vědět co možná nejvíc. Středem jeho zájmu byla příroda pod Blaníkem. Z této krajiny shromáždil Karel Jiroušek celou řadu údajů o rozšíření rostlin a vypracoval velmi pěkně upravený herbář cévnatých rostlin, mechů

a lišejníků, který věnovala jeho choť Jihočeské pobočce.

Odešel pilný a skromný člověk ; zůstala jeho práce a jeho památka.

(Upraveno podle J. Malce, Ochrana přírody 10, 1962, p. 157).

P R E D N Á Š K Y

Československá botanická společnost v Praze pořádá v březnu a dubnu jarní cyklus přednášek, které se konají v posluchárně budovy ve Viničné 5, Praha 2, vždy v 18 hodin. Hosté jsou vítáni.

18. březen 1963 - Dr. J. Houfek : Problematika a zjišťování sporných a pravděpodobných botanických nálezů.

25. březen 1963 - Prom. biolog J. Vicherek : Některé fytoecologické poměry halofytní vegetace ČSSR.

1. duben 1963 - Dr. M. Deyl : Vliv doby ledové na naši vegetaci.

8. duben 1963 - Prof. dr. J. Šula : Vyučování botaniky na všeobecně vzdělávacích školách.

22. duben 1963 - Doc. inž. J. Jeník : Afghanistan a jeho vegetace (barevné diapositivy).

29. duben 1963 - J. Holub C.Sc.-prom. biolog, J. Soják : Nové a málo známé druhy květeny ČSSR.

Č A S O P I S Y

Preslia roč. 35 (1963), číslo :

A. Čábera : Třetí příspěvek ke květeně Humpolecka (p. 74-75).

N O V É K N I H Y

V únoru 1963 vydalo Jihočeské muzeum již dlouho očekávanou práci

J. Houfek - V. Skalický : Botanická bibliografie jižních Čech. - 172 stran, Kčs 36,-.

Upozorňujeme všechny jihočeské floristy na vydání této práce, která bude velmi dobrou pomůckou při vyhledávání literatury pojednávající o květeně různých částí jižních Čech. Kniha je přehledně zpracována a opatřena rejstříky, které urychlí vyhledání potřebné literatury. Věříme, že všichni jihočeští botanici sá tuto práci zakoupí a umožní tak vydávání dalších botanických prací. Objednávky adresujte na : Jihočeské muzeum, České Budějovice.

MEZINÁRODNÍ SJEZDY

II. Československo-polský dendrologický sjezd.

Začátkem září 1963 se koná v Poznani v Polsku II. československo-polský dendrologický sjezd. Sjezdová jednání a exkurse potrvají 5 dní (+ 2 dny cesta) a navštíví se dendrologické objekty v následujících místech : Poznaň, Kornik, Stětín a okolí. Účast čsl. dendrologů bude zajištěna cestovní kanceláří ČEDOK. Výše účastenského poplatku bude oznámena, jakmile bude znám bližší počet účastníků. Je možnost přihlásit i nečleny dendrolog. sekce a rodinné příslušníky, kteří budou zařazeni dle možnosti na volná místa.

Za výbor Dendrolog. sekce :

A. H o l u b o v á v.r.

Pozn.red.: upozorňujeme všechny členy a spolupracovníky pobočky, kteří mají zájem, aby urychleně zaslali přihlášku (ve které uvedou : jméno, bydliště, datum a místo narození, zaměstnání, adresu a podpis) na adresu : Dendrologická sekce ČSBS, inž. A. S w o b o d a , jednatel, Průhonice u Prahy - zámek.

II. mezinárodní rašelinářský kongres.

Ve dnech 5. - 12. srpna 1963 bude se konat v Leningradě II. mezinárodní rašelinářský kongres. Přihlášky je nutno zaslat co nejdříve na adresu : Sekretariát ČSBS, Benátská 2, Praha 2.

0 0 0 0 0
0 0 0 0
0 0 0
0 0
0